

Gondolat

Szerkeszti: Kemenes Lajos

TARTALOM:

A korrupció • „Mit csinál Kiss József?” • Az Einstein-örület • Szerelmi regény a börtönben • Korunk hőse • Seregszemle a lapok felett • Sörmonopólium

Megjelenik hetenként

*Budapest, 1920. évi
szeptember hó 30.*

II. évf. 40. sz.

*Előfizetési díj
negyedévre
50 korona*

*Kiadja a
Központi
Sajtó-
vállalat
R. T.*

ÁRA

• 4 •

KOR

TIVOLI MOZGÓ

VI., Nagymező-utca 8.

*Naponta változatos
műsor.*

Előadások naponta 1/5, 1/2 és 1/2,9 órai kezdettel.

Megjelent az „Uj illetéktáblázat”

Dr. Szepesi szerkesztésében. Ügyvédeknek, kereskedőknek és kereskedelmi társaságoknak nélkülözhetetlen. Kapható a KÖZPONTI SAJTÓVÁLLALAT könyvkereskedésében, IV. ker., Duna-utca 6. sz. (Klotild-palota) és minden könyvkereskedésben.

Karácsonyra szőlőt hat koronáért

biztosíthat magának. Vásárolja meg a Kisgazda-könyvtár «Szőlő és gyümölcsfélék téli eltartása» című füzetét a KÖZPONTI SAJTÓVÁLLALAT könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Duna-utca 6. (Klotild-palotában, a Belvárosi kávéház mellett).

KERTMOZI (Városligeti fasor és Aréna-út sarkán.)

GRAND HOTEL BABYLON

DETEKTIVTÖRTÉNET 4 FELVONÁSBAN

A főszerepben: **MAX LANDA.**

Előadások: 7 és 9 órakor.

MOZIT

akar berendezni villany-,
mészfény- vagy acetilénre?

Kérjen árajánlatot

HATSCHER és FARKAS

kinematografiai szaküzlettől

Budapest, IV., Károly-körút 26.

Filmkölcsönző!

TELEFONSZÁM: 148-78.

Bangha páter

Szent István napján elmondott lendületes ünnepi beszéde megjelent a KÖZPONTI SAJTÓVÁLLALAT r.-t. kiadásában. Ára 5 korona 50 fillér. A portó díjmentes, az összeg előzetes beküldése mellett. (Az ára helyegben is beküldhető.)

Hat korona hatvan fillérért télikabát,

keztyübézés, nyulpecsenye kapható. Olvassa el a Kisgazda-könyvtár «A házinyul értékesítése és felhasználása» című füzetét. Kapható: A KÖZPONTI SAJTÓVÁLLALAT könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Duna-utca 6. szám (Klotild-palotában, a Belvárosi-kávéház mellett) és minden
o o o könyvkereskedésben. o o o

FŐVÁROSI CIRKUSZ VÁROSLIGET.

Telefon 55-55.

Minden előadásban (csütörtök és szombat d. u. kivételével) folytatólagos nagy díj- és versenybirkózások, valamint a nagy szeptemberi műsor. Csütörtök és szombat d. u. fél 4 órakor családi és gyermekelőadás. Az előadások este 7 órakor, a birkózások 1/2,9 órakor kezdődnek.

**A keresztény
magyarság
nagybankja**

Magyar Nemzeti Gazdasági Bank

ideiglenes helyisége

IV., Gerlóczy-u. 11. I. em.

Elfogad betéteket folyószámlán és takarékpénztári könyvecskére.

**RÉSZVÉNYEK ÁRA 105 KOR.
DARABONKÉNT**

Hansa cigarettahüvely vattával

HANSA CIGARETTAPAPIR

Gyártja:

NOVEMBER JENŐ

Budapest, II., Lövőház-u. 22/a. Telefon: 175-42.

Szondolat

A korrupció

A liberális nem halt meg. Csak a kormányzathatalmi eszközei siklotak ki kezéből, társadalmi, gazdasági és zurnalisztikai szervezettsége, melyet ötven esztendőn keresztül épített tökéletes rendszerré, kezében van ma is és olyan erőtényezővé teszi, mely nem csak védekezni tud, hanem támadásra is rendezkedik, hogy alkalmas pillanatban visszahódítsa az elveszített politikai hatalmat. A bankhálózat és a mögéje helyezkedett zsidóság teljes erejével szervezkedik a harcra, s a keresztény kurzust erkölcsi integritásában kezdi támadni. Fájdalommal kell megállapítanunk, hogy nem minden siker nélkül indult meg utján, mert a keresztény közgondolkodás, mely ötven esztendeig minden védelem nélkül volt kiszolgáltatva a liberális gazdasági és szellemi hatalmának, képtelen mindenben ellenállani a támadásoknak. A magyar társadalom — fájdalom — erkölcsi berendezkedést kapott örökségül a

liberalizmustól, s e berendezkedésnek elvei még ma is életelvek, még ma is éreztetik hatásukat. Az egyént gazdasági helyzete determinálja s ebből fakad a rettentő magyar átok, e törvény kérelhetetlenségén keresztül szívódik bele a társadalomba a korrupció, mely, valljuk be, a liberalizmus hatalmi eszközeinek leg-hathatósabbika volt és mint a Lukács—Désy pör mutatja, kormányzati intézménnyé vált. Magyarországon minden és mindenki eladó, mondotta a gögös bankvezér, ugyanezt hirdette a zsidó sajtó, ezt beszélte a sarki grájzler, a börze galoppin, az ügynök, a kávéházi naplopó, ezt beszélte és hitte egész Budapest, s Budapesten keresztül egész Európa. Magyarországot a pesti kávéházon keresztül látta a külföld, mely a zsidót magyarnak hitte és tartotta, a zsidó erkölcsöket magyar erkölcsnek. A ránkényszerített morál ellen mindannyian védekeztünk, de egyénileg, elhagyatva, az egységes zsidófront tulsulyának kiszolgáltatva — s a zsidó tulhatalom a pénz erejével nem egyszer lett győzedelmes az egyeseken.

A pénz megtartotta hatalmát a keresztény kurzus alatt is. De nem csak megtartotta, hanem megsok-

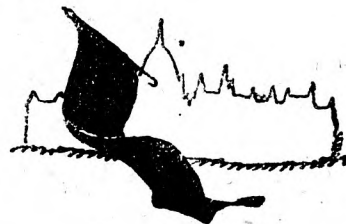
szorozta abban az arányban, amelyben a szegénység nőtt. A nyomor megrendített mindent és a pénz hatalmának ma, fájdalom, nem sokan tudnak ellentállani. A korrupció felütötte penészes fejét mindenütt, ahová csak nézünk. Az, akinek áruja nincs, melyet tovább tud adni, vagy éheznek, vagy pedig kénytelen áruvá sülyeszteni az erkölcsi értékeket, kénytelen pénzre váltani hivatali vagy helyzeti hatalmát, úgy hogy még a liberalizmus korában sem mondhatta annyi göggel a tőke, hogy Magyarországon minden eladó.

Ma, amikor milliós üzletek egy aláírástól függenek, mely szegény kéztől ered, nem lehet semmit sem csodálni. A siró asszony, éhes gyerekek, a hideg szoba, a rongyoskodás rettentő kísértők. Az éhségnek és nyomornak örök szövetségese a zsidó itt támadja meg a szegény tisztviselőt, kinek lelki állapotát meg tudjuk érteni és meg tudjuk bocsájtani az első megtántorodást. De a korrupció itt nem áll meg és a megtévedt emberek pillértartói lesznek annak a földalatti korrupciónak, melynek hálózata kétségbeejtően leguzsolta az egész magyar társadalmat. Ha a milliós üzletek számrubrikáiba belenéz az ember, külön tételeket lát, melyek vesztegetésre vannak szánva s a vesztegetés és becsületvásár bele van kalkulálva az üzletbe, melynek hasznát, költségeit a keresztény társadalom kénytelen viselni.

Ki a bűnös? A megtévedt, éhező családú szegény ember, az iroda-

kuli, vagy a milliókat forgató zsidó kísértő? A válasz nem nehéz és a veszedelmet, mely fojtogatja az egész magyar társadalmat, mely veszedelembé sodorta a legmegbízhatóbb rétegeket, itt kell megfojtani.

Nagyobb ellenőrzést követelünk: nem a szegény közegekkel, hanem az üzletkötő cégekkel, bankokkal szemben. Internálni kell, ki kísérteni mer, le kell törni a pénz hatalmát. De nem csak büntető eszközökkel, hanem — kenyérrel. Több kenyeret a szegény tisztviselőnek, a tisztviselő kenyere jelenti a tisztességet. Ne engedjük kísértésbe jönni. Ha neki többet adunk, még mindig olcsóbban jöttünk ki, hiszen a felhajtott árakban tizszeresen kell megfizetni azt, amit a vesztegető lélekvásárra költött. Amikor máról-holnapra megmagyarázhatatlanul felszökik valaminek az ára: valaki vesztegetett a mi pénzünkön, valaki eladta magát a mi pénzünkért. Inkább mi adjuk neki, mint a kísértő és megmarad nekünk egy-egy derék magyar. Számokon, állambölcséségen, költségvetési igazságon keresztül a legnagyobb igazság és legégetőbb parancs marad: rendezni kell a magyar közalkalmazottak fizetését, különben meggyilkolja az egész társadalmat az orgyilkos liberalizmus erkölcsé.

„Mit csinál Kiss József?”

Havonkint átlag kétszer meg kell tudnunk a következőket: Kiss József hetvenhét esztendő, Kiss József verseket ír, Kiss Józsefnek unokája van, Kiss József a balfülét jobbkezével vakarja, Kiss József spenótot evett ebédre, Kiss József gajdeszba küldött egy bolhát... Kiss Józsefről mindent tudnunk kell. Kiss Józsefről mindig hallanunk kell, Kiss Józsefre addig kell bámulnunk, míg nyakszirtmerevedést nem kapunk, mert Kiss Józsefet nem pótolja semmi és senki. Mikor a legkomolyabb, legerősebb magyar tehetségeket vagy megmarják, vagy lekicsinylik, vagy agyonhallgatják, mikor tervszerűen megrendezett kórusban siránkoznak a «magyar nemzeti irodalom» állítólagos meddőségén, szegénységén, ugyanakkor a Zsidó Szemléától az Az Újságig végig intervjualják Kiss Józsefet, a szent aggastyánt, a nagy remetét, gyönyörtől hódolva jegyzik föl minden mozdulatát, minden mondatát, minden szesszenetét, tönkre koptatják a hódolat egész szótárát, lexikonát, könyvtárát és diadalordítással közlik legjelentéktelenebb verselményeit és annyi babért szórnak apró fejére, amennyit Arany János érdemelt volna, de amennyit Arany János nem kapott se tőlük, se tőlünk. Miért ez a folytonos Kiss József? Miért ez az örök és egyetlen és unalmas kissjózsefezés?

Miért? Nem a József, hanem a Jajnkef szép szeméért. Nem a tehetség, hanem a fajta miatt. A

nemzeti büszkeség miatt, amellyel ők erre az Arany-epigonra föltekintenek, akinek vénájából az is kiszáradt, ami még valaha lüktetett benne, de a «szent aggastyán»-nak utolsó sóhaja és dadogása is a Reb Mayer Litvák, a «nagyapám», aki mindnyájuk nagyapja, minden rebéknek szimbóluma, egyazon hanukka-mécsek lángjánál megdicsőülve. Miért az örök kissjózsefezés? Megmondja a legutóbbi vers, amelynek címe «Az én őseim» és amely valamennyiük őseit glorifikálja. A vers művészembernek nem mond semmit, magyar embernek nem mond semmit, de nekik, nekik mindent mond, mindent jelent.

«Egytől-egyig csupa királyok
Voltak úkom, déd- és nagyapám,
Sohasem fizettek vámot,
Hacsak a szélnek nem talán (!) —

dalolja a «szent aggastyán» és dalában nemcsak a fülrepszto magyar-talanság tombol («hacsak nem talán» brrr!) hanem a gégerepszto faji góg is, azé a fajé, amely forradalmat gyujtogat a más fajok hátára, Knyáz Potemkinokat lantol a cároknak, respublikát és király-akasztást propagál, demokraciát prédikál, de legbugyrosabb őseit királyokul tiszteli és Hohenzollernokat gunyolván mérgezett, dühödt haraggal a kulturfölény nevében, a muzsikok áhítatával vágódik hasra legkaftánosabb seftelő apái előtt és rájuk testálja a királyság, a királytisztelet keresztényi hagyományainak minden díszét. «Akik sohasem fizettek vámot, hacsak a szélnek nem talán», — amiben elhisszük a vámfizetés alól való örök és ügyes kibuvást, sőt azt is, hogy ők szedtek vámot az egész világon, — de a szelet nem értjük, hacsak nem talán arra kell gondolnunk, hogy egy magyar mondas szerint bizonyos szeleknek szabad járásuk van, merthogy ugysem

fizetnek vámot. Már minthogy a Kiss Józsefek őseinek «szegénység» lett volna «az őserényük», nehezen tudjuk elhinni, de föltesszük, hogy az unokák és dédunokák egészen a hadimilliomosságig elfajzottak ősapáiktól s kissé szégyenlik is ez elfajzást és bizonyos lelkiismeretfurdalással halmozzák dollárjaikat, azonban hát nem ez a fontos. A fontos, az hogy Kiss Józsefnek e büszkén, fakszimilében közölt verse döbbenetesen gyöngé és jelentéktelen, ilyenek vannak benne:

Örökségtől reámhagyta
Mind ami szép volt a dalán (!)
Amit dicsértek főbe-agyba (!!!)
Eltében és holta után —

s mégis: ezt a «költőt» («mily bitang e szó!») nagynak, legnagyobbnak kell hallanunk éjjel-nappal, napilapban, hetilapban, tavasszal-ősszel, boldog békében és vészes világháboruban, megcsonkítatlan és agyon-darabolt Magyarországon egyaránt, ájult gyönyörrel és leltári pontossággal kell tudnunk, mit csinál, hány fokos szögben hajlik, mily klasszikus ütemre lép, micsoda hangfenomén, ha megszólal, mindent, mindent. És mindezt az ő ősei, a mindnyájunk ősei miatt, a vértesteik azonsága miatt, egy példátlan és a nevetségig megható faji összetartás és faji koldusbecsület miatt, amely isteneket vagy legalább is királyokat gyárt az uzorás elődökből és költőkirályokat a fajnak Verayjánosaiból.

Nos, a mi költőink ne tanuljanak versírást Kiss Józseftől, de szerkesztőink, kritikuszaink, vállaltaink tanuljanak meg valamit a Kiss-kultusz rendezőitől. Az irodalompolitikát. Legalább a komoly tehetségeinkkel bánjanak úgy, mint ők Kiss Józseffel. A mi Kiss Józsefeinket nem istenítjük, ennyivel különbek vagyunk náluknál. De néha úgy rémlik, annyival silányab-

bak vagyunk náluknál, hogy mi még a nagyjainkat is csak ütjük, marjuk, negligáljuk, akikre pedig büszkék lehetnénk a lángelméjük és a közös apáink miatt egyaránt.

Csongor.

Az Einstein-örület

Éljen a destrukció!

Ha a zsidóság sikerült is már nagyjában meghódítani az egész világot, egy tér mégis volt, ahol sehogy sem

tudtak zöld ágra vergődni: a természet-tudományok terrénuma. Ezen a téren alkotni kell s alkotó munkára ők nem képesek. Voltak és vannak neves zsidó tudósok, de ha sorra vennék ezek munkásságát, pontról pontra kimutathatnánk, hogy nyoma sincs bennük alkotó erőnek, hogy a tudomány és technika minden felfedezése az ária fajból pattant ki.

Most — mintegy tüntetésképen — szinte az egész világon felkaptak egy nevet, Einsteinét, akiről néhány év óta ezerszer is megállapíthatták a legnagyobb nyilvánosság előtt, hogy Archimedes, Newton, Kopernikus s a többi nagy tudós mind kismiska hozzá képest. A relativitás elmélete egyszerre divatba jött s pár év óta szédületes karriert futott meg, hála a zsidóság nemzetközi szervezettségének, mely megtalálta az utat arra, hogy a «német» tudós bluffje utat találjon a francia és az angol tudományos világban is s hogy Einstein

legyen az első boche, akinek mindent megbocsátanak.

Minálunk is gyönyörűen dolgoztak. Egy esztendője körülbelül, hogy megkezdődött a propaganda minálunk is és ma már talán a pólisik is arról beszélnek pihenő óráikban, hogy milyen hatalmas lángész az az Einstein. Elméletéből persze nem értett senki semmit, — hiszen képzett matematikusnak kell lennie annak, aki csak felületesen is tájékozódni akar a relativitás elméletében — de ez nem volt baj, hiszen az éppen a legnagyobb részben az elméletben, hogy hitetlen embernek nem lehet megmagyarázni. Merj kételkedni benne, azt mondják rád, hogy elfogult számár vagy s hogy Galileit is máglyára vitte kora, mert nem értette meg.

A zsidó törekvésnek ezt a módszerét ismerjük az irodalomból is. A divatnak feltétlenül behódoló félművelt smokkok tábora használja ki így a történelem tényeit. Többnyire úgy volt eddig, hogy minden lángész megelőzte korát, egyiket sem értették meg a maga idejében s ez úgy látszik örök törvénye az emberek lélektanának. Ravasz dolog volt már most megfordítani a tapasztalatot s ráfogni a szándékosan megcsinált hajmeresztő számszavakra is, hogy azok a lángész alkotásai, miket a nép, az ostoba tömeg nem ért meg, — de azért «mi», a felvilágosodottak, a szabadgondolkodók már most tudjuk méltányolni s nem engedjük, hogy az utókor minket is megvessen.

Einsteint és többi társait, akik megcsinálták a relativitás elméletét, Minkowszkit, Lorentzet — ezek is zsidók, mint Einstein — az a szándék vezette, hogy becsapják az embereket s felkeltsék a szenialitás látszatát a min-

dent belevő smokkok táborában s kieroszakolják az elismertetést a rendelkezésükre álló nemzetközi hatalommal. A párisi szabadkőművesek épügy meghuzzák a nagyharangot Einstein tiszteletére, mint minálunk működésbe hozzák a nagyszabású propagandát. Mindenütt ütik a nagydobot, csinálják a reklámot és nem engednek szóhoz ellenvéleményt. Egyszerűen kinevetik, aki nem hódol be a zsidó oberhóchemedésnek, nem vesznek tudomást ellenéről, cáfolatról, agyonhallgatják, hogy már évek előtt az Einstein-elméletből magából bebizonyították, hogy einsteini értelemben is abszurdumra vezet, világgá kürtölik az 1919 május 29-iki napfogyatkozás megfigyeléseit, de nem szólnak arról, hogy ez a megfigyelés — az egyetlen *látszólagos* bizonyíték a relativitás elméletek mellett — mennyire bizonytalan s ennél fogva mily kevésbé jöhet számba ilyen fontos kérdés eldöntésében. Két megfigyelőnek egy másodpercnyi idő alatt megtett megfigyelése, egyetlen futó pillanat alatt végzett mérés volt az, aminek döntenie kellett oly végtelenül kicsiny mértékű fényeltolódásról, aminek megállapítására számtalan gondos megfigyelésre volna szükség.

Felesleges volna részletesen ismertetni és megcáfolni Einstein tanait. Szakkérdésről, matematikai játékról van szó, amit nem lehet népszerű formába gyömöszölni. Az idő negyedik dimenzió a térben, a tér végtelen, a fény sugar görbe vonalban terjed, ezek a «kézzelfogható» következtetései az elméletnek, amelynek az a legfőbb tulajdonsága, hogy nem is lehet a tapasztalatra hivatkozni a megdöntésében. Borzasztó ravaszul eszelték ki. Azt mondja Einstein, hogy neki van igaza

s az a szentírás, amit ő mond s akármit vetünk ellene, azt feleli rá, ja, mi nem tudhatunk megfigyelni, tehát hiába minden tapasztalatunk, ő bebujt a negyedik dimenzióba s jobban tud mindent, mint mi. Hagyjuk tehát az elméleti vitát s ehelyett nézzünk egy mindennél többet mondó szimpómát.

A napokban magyar nyelven is megjelent egy füzet Einsteinról. Czukor Károly írta, «A Relativitás elve» a címe s az a célja, hogy segítségével menjen az Einstein-imádóknak s egészen népszerűen, de valahogy mégis megmagyarázza nekik a relativitás elméletét. Erről a füzetéről *Az Ujság* írt egy olyan ismertetést, amiből mindennél jobban kiviláglik az a bizonyos zsidó összetartás, egymást támogatás, mely annyira félelmetes tervszerűséggel működik minden téren. A cikkíró nem szakember, nem ért hozzá, de csak át kellett olvasnia Czukor könyvét s már el van ragadtatva. Elragadtatása ebben a felkiáltásban csuesosodik ki:

«Micsoda pusztítás a fizikában, geometriában!»

Ime! Ez a fontos, ez a nagyszerű, ez a zseniális, ez ami tetszik nekik. Pusztítás, gyökeres, mindent kiirtó pusztítás — csak a pusztítás kedvéért: *la destruction pour la destruction!* Minden értelem, minden alkotó szándék nélkül: a pusztítás, lerombolása az eddig megközelíthetetlen természettudománynak. Ebben merül ki a zsenialitásuk, ezért tapsolnak világszerte Einsteinnek, mert ime, sikerült neki «lerombolni» a természettudomány megdönthetetlen alapjait. Pont. Pász. A lerombolás az egyetlen cél, még pedig egészen nyíltan, mert egyuttal azt állapítja meg Einstein, hogy nem is lehet természettudományt csinálni.

Ha valaki netán még kételkedett volna, hogy csakugyan «destruktív»-e a zsidó faj, ime, itt a nyílt bevallás, mi több, a kéjelgés a destruktión. Szerencsére nem kell féltenuünk a természettudományt. Ez nem szociológia, a komoly tudósokat nem lehet mesterségesen, mindenféle szélhámossal forradalmosítani s ha a fizikában is lehetnek forradalmak a szó nemesebb értelmében, mint amilyen a rádium felfedezése volt, ezek a forradalmak csak alkotók lehetnek, de nem pusztítók. Hiába imádkozik Einsteinhez a világ valamennyi destruktívje, ez az egy dolog nem fog sikerülni nekik s korán kéjeleg a pusztításon a zsidóság, a fizika s a geometria szilárdan megáll a sisteregve puffogó, de komolyan robanni nem tudó Einstein-akna fölött is.

Szindólat

Szerelmi regény a börtönben

Ez a történet, ami itt alább következik, úgy hangzik mint egy regényes mese. Pedig nem is a közép-korból való, nem is várkastélyban játszódott le, hanem a Zrinyi-utcai főkapitányságon, a jegyrendszerek és internálások idején. Ama «rémes korban», melyben a «fehér terror» szedte áldozatait.

I. Fejezet

— Amelyben a hősnőt megismeri a nyájas olvasó —

Egy augusztusi estén Ella kisasszonyt előállították a főkapitányságon. Abban az időben sűrűn megtörtént, hogy lefátyolozott hölgyeket vittek a detek-

Szondolat

tívek kétfogatu kocsin a Zrinyi-utcai kapu elé. Hol a hajóállomások előtt, hol elhanyagolt utcákban egy-egy ócska ház előtt, hol a dunaparti előkelő hotelek előtt állt meg a dektívek ismerős fogata s néhány perc mulva udvariasan besegítettek a kocsiba egy ideges hölgyet, vagy egy finoman öltözött urat és robogtak vele a rendőrségre. Egy óriási csempész-szervezet hálószerzőit szedgették így össze, alig egy-két járókelőt ijesztve meg s majdnem egy hónapig tartott, míg nyilvánosságra került a szenzációs botrány.

Igy került a rendőrségre Ella ónagysága is. Fekete fürtös fejét odaszoritotta a hideg falhoz, a földre roskadva kuporgott s napokig hallgatta a börtönök különös moráját. Nem evett semmit, nagy szeme rávillogott a börtönőrré, mikor közeledett hozzá. Békében hagyták, rokon, ismerős, hozzátartozó nem kereste s némasága olyan fenyegető tekintélyt biztosított neki, hogy a zárkában lévő többi nő két nap mulva boldog volt, ha Ella megengedte, hogy elmeséljék neki sorsukat.

Hosszu éjszakákon folyt ez így, Ella könnyeket törölt le, megkönnyebbült sziveket varázsolt maga köré. A falon keresztül számtalanszor hallotta a férfizárka rabjainak dühös káromkodását, hallotta, hogy verik a falat és szidják az egész világot. Az ő zárkájában csend uralkodott, reggel dalolva takarítgattak udvarhölgyei s mikor látta, hogy itt békés szivekkel van már dolga, levelet kezdett irogatni át a férfizárkába.

II. Fejezet

— Amelyben jelentkezik a férfi —

Mi volt ezekben a levelekben — senki sem tudja. Tény az, hogy odaát megszűnt a sakálordítás és a férfiak jobban várták Ella leveleit, mint a

külső kosztot. Amint egyik elmesélte, Ella kisasszony a levelekben olyan tökéletes művészettel vigasztalta őket, hogy sokan sirva fakadtak, míg a legszebb hangu férfi a szoba közepén felolvasta a női üzenetet. Természetesen a postás szerepét nem kellett a rendőrökre bízni, annyi a rés és a rács ilyen öreg fogdáknban, hogy csak az alkalmas pillanatot kell kilesni és a levél odarepül, ahová való.

A férfizárka vendégei válaszolgatni kezdtek. Öreg csirkefogók és bünbeesett fiatalurak lángoló sorokat vetettek papírra. A nők nem olvashatták volna Marlittot sem mohóbban, mint e heves vallomásokat.

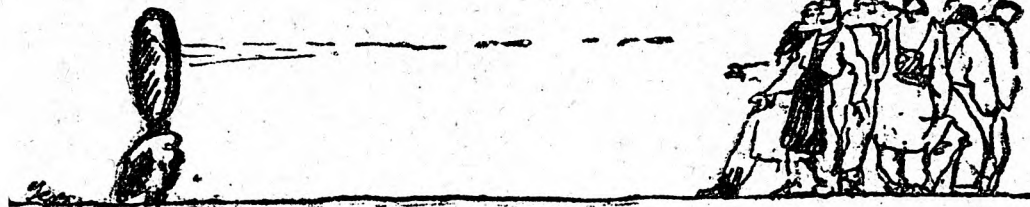
Ella kisasszony napról-napra vidámabb lett, titkos partnere, akivel levelezett, mind forróbb érzelmekről beszélt és mind a ketten sóvárogva vártak arra a pillanatra, amikor megismerkedhetnek.

III. Fejezet

— Amelyben megtörténik a rituális eljegyzés is —

Volt a börtön udvarán egy kut. A kuthoz naponta fölvezették a foglyokat, részben ivóvizért, részben rocskakkal és vödörrel, hogy a padlószuroláshoz vizet hordjanak szét a nagy épületben. Az az ut pedig, amelyik a kuthoz vezetett, a nők zárkája előtt vitt el.

Ella egy napon üzenetet kapott partnerétől, aki egy dús gazdag dobozgyáros fia volt, hogy másnapra hozassa be a fényképét ő is, mert az övé már itt van és a levélben elküldi. Figyelmeztette, hogy a fényképen nincs bajusza, amit most hord, az már itt nőtt ki a börtönben. Ha aztán mennek a kutra vizért, keresse meg őt a fényképe után a többi fogoly között. Vi-

szont Ella is küldje át fényképét és másnap álljon a vasrácshoz és mind a két kezével kapaszkodjon erősen a vasrudakba. Ez lesz a jel.

A két szerelmes terve sikerült. Megismerték egymást és olthatatlan láng gyuladt ki szivükben. A kuthoz vezető uton úgy ment ezután végig minden nap a fiu, hogy jobb keze, két ujját esküre tartotta az ég felé, balkezét pedig a szívére szoritotta. Ella pedig csókot intett feléje.

Levelükben ezután elhatározták, hogy történjék bármi, még a börtönben egymásé lesznek. Ella őszintén megírta a fiunak, hogy ő rendezetlen felekezethez tartozik, nehogy ezért szemrehányással illesze őt.

A fiu erre is megadta a választ. Egyik délután átkiabált a női zárka felé, hogy most legyenek csendben! A nők fülelni kezdtek s a következő percben hallották, amint odaát a fiu egy tányért a földhöz vágott. Ez volt az eljegyzés.

IV. Fejezet

— Amelyben elcsattan egy csók —

Ekkor még egyetlen hivatalos személy sem volt beavatva, csak a két zárka örült és ünnepelte a szerelmeseiket. S úgy a fiu, mint a lány szépek látták a kopott börtönt, gondolatban virágos réten jártak s a fiu átüzent egyszer, hogy autót vétetett már apjával, mert azzal mennek nászutra. Csak egyszer kiszabaduljon innen!

Ella kisasszony türelmetlenebb volt. Még mielőtt kiszabadulnának, meg akarta egyszer csókolni a vőlegényét. S mily rettenetesek lehetnek e »fehér» zárkák — mert hallga: valóban sikerült neki egy csókot adni a fiunak.

A nagy eseményre készülődött az egész börtön. A nők különféle kedveskedésekkel próbálták felmelegíteni a porkoláb zord szívet, hogy engedje ki egy pillanatra Ellát a folyósóra. A férfiak zárkája is lázban volt, hogy vajjon sikerül-e a csók? Cigarettaival vették tűz alá a férfi zárka őret. Egész nap sóhajtoztak előtte, szivükre szoritott kézzel jártak le s föl. Az ór azt hitte: megőrültek a foglyok. Egyszer aztán

elibe álltak és kapticálni kezdték, hogy egy fél percre nyissa ki a börtönajtót, a vőlegény kidugja majd a fejét és ne akadályozza meg, ha a női zárkából ugyanakkor kipattan egy leány és hunyja be a szemét, míg a két fiatal szerelmes megcsókolja egymást.

Az ór belement a romantikus játékba s a nők foglára sem huzódzott. Egyszere nyílt ki a két börtönajtó s a két fiatal mohón egymás szájára csapott. A csókhoz gyönyörrel asszisztált a két zárka közönsége.

V. Fejezet

— Amelyben katasztrófa fenyegeti a szereplőket —

Ki tudja hányszor ismétlődött volna meg e jelenet a börtönben, ha váratlanul súlyos komplikációk nem jönnek közbe. Fönt az aktagyárban, ahol intézik a letartóztatott egyének sorsát, rájöttek, hogy Ella önagysága ártatlan, nem követett el semmiféle büncselekményt és azonnal szabadlára helyezendő.

Mikor a foglár közölte azt az örömhirt a boldog menyasszonnyal, Ella halálsápadt lett.

— Hogy én kimenjek innen, ahol menyasszony lettem? Szó sincs róla! Itt akarok maradni!

Szenvedő rabtársnői irigykedve álltak körül. Ha Ella kimegy, elvesztik vigasztalójukat. A börtön romlott népe a legkuszább válaszuton állott, szereték volna marasztalni is, meg küldeni is Ellát.

A börtönőr nem habozott. Öt perc alatt kilakoltatta a jajgató leányt a börtönből a Zrinyi-utcára. Ella úgy bucsuzott el társaitól, hogy a viszontlátásra! És elhatározta magában, hogy kieszél valami enyhébb bünt, amiért újra behozzák majd a fogdába. Vőlegényét már a barátnői értesítették Ella szerencsétlenségéről és a fiu vigasztalhatatlan volt.

Kint a városban Ella ismét szerelmes lett a napfénybe és a szabadságba. Nem akart visszamenni a börtönbe, inkább más megoldáson törte a fejét, hogy láthassa a vőlegényét.

Nem kellett sokáig gondolkoznia. A börtönudvar fölött, ahol a foglyok naponta — 3 és 4 között — sétálni szoktak, trónol egy öt emeletes palota. Ella fölment az ötödik emeletre és megkérte a bérlőt, hogy engedje meg neki, hogy naponta 3 és 4 között kinézhesen az ablakon. A bérlő — egy sóhivatalnok — nagy szemeket meresztett, mikor Ella kijelentette, hogy hajlandó a kérdéses ablakot napi egy órára albérletbe venni, csak egyezzen bele, mert ő csak itt a magasban láthatja mindennap a vőlegényét.

A sóhivatalnok néma csodálattal hallgatta végig Ella romantikus regényét. Ingyen adta át az ablakot s Ella boldogan gukkerezett le minden délután az ötödik emeletről.

VI. Fejezet

— Amelyben a hősnő önként „Szibériába” akar menni —

Közben a fiu ügyvédje sürgette a rendőrséget, hogy a fiu ügyét intézzék el. A sürgetésnek meg lett az eredménye: a rendőrség internáltatta a vőlegényt és rögtön be is szállította a zalaegerszegi táborba.

Egy szép szeptemberi délután Ella hiába kereste a sétáló foglyok között vőlegényét. Rohant az ügyvédhez, hogy mi az: kiszabadult talán a fiu?...

Ott tudta meg, hogy már el is vitték Zalaegerszegre. Először lesujtva állott az ügyvéd előtt, érezte, hogy most valóban eltépték a vőlegényétől. De csak egy pillanatig uralkodott rajta a kétségbeesés. Kész volt a tervével.

— Ügyvéd ur, mondotta, most vegye nyakába a rendőrséget és erőszakolja keresztül, hogy *engem is* internáljanak Zalaegerszegre.

— Nem kell kincstári koszt, a lakást is megfizetem az államnak a foglyotáborban, csak eszközölje ki, hogy engem is beküldjenek az internáltak közé. Ott fogunk megesküdni.

Az ügyvéd szabadkozott. De a lány nem engedett s ma sokan találkoznak a rendőrség épületében egy agyonfáradt ügyvéddel, aki egész nap ló-

fut, hogy Ella kisasszonyt be tudja juttatni huzamos tartózkodásra az internálási táborba.

Vajjon sikerül-e neki?... Ha igen, akkor az első boldog családi fészket fogják Elláék megalapítani a táborban. Mint értesültünk, Ella kisasszony energiája nem lankadt s valószínűleg keresztülviszi, hogy önkosztra és önköltségen beinternálják a «boldogság szigetére.»

Korunk hőse

(Gaál Gasztonnak)

Hol vagy Sanyaró Vendel? Micsoda szél fúj ide, tintás újjú, — annyi idő után — az aszfaltra, egy ijedelmesen megváltozott világba, téged, minden dolognál szomorúbb, élcek anachronizmusa, nyugdíjazott humor, kiérdemesült vice-lapfigura. Ugy rémlik, hogy újra látunk téged. Ha nem csalódunk, találkoztunk is veled, multkor, egy utcakeresztveződésnél. Ábrázatod még ösztövérebb, még sárgább, még siralmasabb, orrod akkorára soványodott össze, mint egy szem töpörtyü s pudvás ádámesutkád még hegyesebb. Ugy vigyorogtál, akár a hold novemberi éjszakákon, temetőkertek fölött, szegény, szegény barátunk, handlénál vett szellős kabátodban, melynek a szélét már moly harapta, penész cifrázta.

Szeretünk téged, hiszen a miénk vagy, magyar figura, akinek a humorát igazán csak mi értjük meg. Foglalkozásodra nézve dijnok, s az benned épen a nevetséges, hogy reggeltől estig körmölpsz és még sincs soha egy megveszekedett garasod sem. Aki jól meggondolja ezt,

Szindler

az belefulladhat a nevetésébe. Este például besétálsz a hentesboltba, öt krajcárért sonkát kérsz, aztán hazamegysz, megeszed a sonkát s utána a zsiros pakolópapírt. Más ilyen pukkasztóan vidám históriákat mesélnek még rólad. Ma azonban folyton változtatod az alakod. Sok helyütt jársz egyszerre. Lehetne belőled egy könyörgő körmenetet esinálni. Nem tudni, ki vagy, csak egy a bizonyos ma is, az, hogy szellemi munkával foglalkozol, ugynevezett fejmunkás vagy, aki magában viseli a mai társadalom pilléreit, az alkotó elveket, s gondolataiddal tartod fenn életünket. Van töltőtollad is, de télikabátod az nincs. Egy izben tanárnak látunk, aki nyers paradicsomot vacsorált, máskor bírónak, akinek rojtos kezelője volt és nagy családja, meg egy öreg, babos nyakkendője, de tisztán, szeliden, keserűség nélkül mondta ki ítéleteit a király nevében, s ismertünk már piktornak is, zongoratanítónak, ügyvédnek, kis joggyakornoknak, írónak, tudósnak és apostolnak. Mostan ötezer korona, vagy tizezer korona az évi jövedelmed. Tegyük azonban tizezer koronára s gondolkozzunk, mint tudsz megélni. Ma nem találhatsz a köruton szöcskét és vadmézet, mint az egykori anachoréták az őserdőben. Csodádra járnak a nemzetgazdászok. Lelkiismeretned oly patyolatfehérnek kell lennie, mint a gavallér báli ingelőjének s ugy kell benne tündökölni az éretnyeknek, mint a gyémánt inggomboknak, kell hogy független légy minden anyagi szellemtől, kell hogy az agyvelőd rugékony, villamos és friss legyen, kell hogy bátor légy, erős és szép, mint egy arszlán, kell hogy ismerd az életet, mikor a kávéházra se futja, s kell hogy ne ismerd a csüggedést, mi-

kor éjjel az apró gondok túpárnáin nyugszik áldott fejed.

Gyermekeiddel is találkoztunk. Mert sok-sok gyermeked is van. Ők azok az apró vendelek, akik majd átalakítják szakadt kabátjaidat, megtépett idealizmusodat és tovább hordják, a boldog, mosolygó, kövér mohók körében fenntartván a gondolat uralmát, a kapzsi vandalizmussal szemben a krisztusi, szelid, áldozatos vendelizmust. Gyakran halljuk most gyermekeidet beszélgetni a külvárosi villamoson. Boldog gyermekkor, bábuk, lepkefogók, matricák kora. De ők — kis öregek — csak a disznósirról, borjuhusról, meg a kenyérárakról beszélnek. Ez a költészet, papirforintokban kifejezve. Milyen jól vannak értesülve szegénykéék. Képzletükben a tündér egy természetes vásárcsarnoki kofa. Álmodni pedig arról álmodnak majd, mint te, aki minden szenvedésed ellenére csak az uri tisztaságot, az aszkétamunkát, a szellemi életet akarod folytatni kéretlenül is, erőszakosan tovább akarod fűzni, anélkül, hogy bármi biztatást kapnál. Mindenről leszoktál már. Nikotinmentes szivart szivsz s koffein-nélküli kávét iszol, életről, életről, életet élész. Lemondtál a húsról, a tejről, a zsirról, a villamosról, a könyvről, az automatabüfféről, a készen vett ruha pazar eleganciájáról, nábob, álmodozó, gazdag, önmagad pazarló lélek. Csak arról a gondolatról nem tudtál még lemondani, hogy itt szűkség van rád, a szellemi életre, a gondolatra.

Sanyaró Vendel, mi nem tudunk mulatni rajtad mostanában. Viseltes kabátodra egy rendjelet szánunk, egy sziderális tündöklésű medálijont arcod alá, mely hasonlatos a holdhoz, vagy még inkább a nagyvárosok éjszakájában világító utcai órá-

hoz. Egy csillagot neked rongyos gomblyukadba, olyt fényest és büszkét, mint a Sziriusz.

S ki ir rólad regényt, melyik magyar Lermontoff, korunk hőse?

Seregszemle a lapok felett

«Mondd meg, milyen ételt szeretsz leginkább, s megmondom, ki vagy» — elménkedett Brillat Savarin, a híres gasztronóm. Ez az aforizma — mint minden aforizma — nagyon távol van az igazságtól, s talán így lehetne kijavítani: «Mondd meg, mit olvasol legszívesebben, s megmondom, ki vagy.» Így használhatóbb az emberek megismerésére. Az a gépirókisszony, aki az álmaikat Szomaházy regényeivel táplálja, egészen más valaki, mint az az álmatag dáma, aki Krúdyhősökért rajong. Az a fiatal ember, akinek a vers Adynál kezdődik, egész világgal különbözik attól, akinek Szabolcska a költő. És így tovább.

Hasonló az eset az ujságot olvasónál is. Kiki olyan lapot olvas, amilyen politikai, irodalmi és művészeti, vagy — s ez ma a legfontosabb — üzleti nézeteinek leginkább megfelel. Vagy — s ez a leggyakoribb — amelyik ujság politikai, irodalmi, művészeti felfogását kezdő ujságot olvasó korában magáévá tette. Békében például az *Az Ujság* olvasója egész biztosan Tisza-párti volt, s kezébe se vette a «függetlenségi» *Pesti Hirlap*-ot. Az *Uj Idők* előfizetője nem is tudta megérteni: hogyan lehet a *Nyugat*-ért pénzt kiadni. És így tovább. «Mondd meg, milyen ujságot olvasol legszívesebben, s megmondom: ki vagy.»

Ilyen gondolatokkal figyeltem meg a

pesti ujságot olvasókat, családokban, kávéházakban, utcán, villamoson, mindenütt. Hiszen Pesten, kivált a háború óta, mindenki lapot olvas, mindenütt.

Itt van például Szegény Hivatalnok ur, aki még ma is a *Pesti Hirlap*ot járhatja s minden reggel így sóhajt fel: «Hejhaj, mikor még Tóth Béla írta az esti leveleket, Jókai, Mikszáth a tárcákat!» Am Szegény Hivatalnok uron kívül a P. H.-ot alig olvassák. Ez az egykor nagy példányszámban megjelenő lap alaposan lecsuszott. Ma már csak a «butorzott szobát kereső» szerencsétlen, vagy az «önhibáján kívül elvált uriaszony» böngészzi, aki «tisztességes szándékkal» keresi «megértő uriember barátságát». Csak az apróhirdetők és a színházi kommunikék tartják már fenn a P. H.-ot.

Az Ujság a liberálisok, vagy beszéljünk csak magyarul: a zsidók ujságja. «Mit szól — kérdezik a Lipót- és a Terézváros demokratái — milyen szellemesek *Az Ujságban* a képes viccek! Olvasta azt, mikor azt mondja a feleség a férjnek: Nézd csak, milyen szép kék az ég! S erre a férj: Nuná, majd posta!! Hát nem rémjó? Es a szifunksz-kérdések. Egyik fórt ad a másiknak a szellemességben! Na és a *Rovás*? Kóbor Tamás jól odamondogat mindennap a kurzusnak, kormányának, pártoknak, mindenkinek. Egy bátor ember az a Kóbor!»

A *Pesti Napló* a nyilvánosságnak majdnem teljes kizárásával jelenik meg, mióta cukorbáró Hatvány Lajos hatvani cukrával nem a *Naplót*, hanem a saját emigráltságát édesíti. Még Miklós Andor, *Az Est* és egyéb lapok, vállalatok amerikai stíliú gazdája sem fogja fel támasztani.

A *Világ* testvére a balsorsban a *Naplónak*. A «nagy Oszkár», Jászi, Bíró Lajos, a sárgaliliom, Dienes-Dénes, a kölcsönkönyvtáros nem irnak már a *Világba*, a szabadkőműveseknek is a körmükre koppintottak, így hát nem az már a *Világ*, ami régen volt. Már csak egy végelgyengülésben szenvedő, szomorú *Világ*. Felek Gyéza ad neki mindennap élet-hosszabbító erősitőket, kilométeres cikkek alakjában, — de hiába. A lap halotti ágya körül már

csak egynéhány megrögzött szabadkőműves-előfizető és a kávéházak állanak.

Itt van aztán a másik levitézlett, egykor híres *Budapesti Hírlap*. Foghijjas, reszkető kezü-lábu, öreg ujság. Az olvasói is ilyenek. Többnyire vidékiek, vén kasznárok, öreg nyugdíjasok olvassák. Pesten alig látni valakinek a kezében. Sic transit . . .

A *Pester Lloyd* a régi. Most is a kereskedők, ügynökök kedvenc lapja. S természetesen a börzéseké. Mióta a valutatéboly elfogta Pestet, azóta meg egyenesen orákulum a Lloyd. «Olvasta már a Lloydot? — kérdezi Árdragító ur Fabank urat. — Hogyan áll a dollár? Hát a szokól?» Nehéz a Lloyd-olvasók mellett maradni. Csunya pénzemberek. Őket vagy meg-«szokol», vagy megszököl tőlük. De inkább megszököl.

A déli ujságok közül *A Nap*-nak Braun Sándor halála óta lement a napja. S még csillagok sem jöttek. Már t. i. új hírlapíró csillagok. Ravasz, publikum-fogó címei már senkinek sem imponálnak. Csak azok az idegesek veszik meg, akik nem képesek kivárni Az Estet, vagy az Új Nemzedék-et.

Az *Est*, jaj-jaj, Az *Est*. Lesántult favorit. Pedig azelőtt hogy értette a futást! Hogy tudta, mikor kell a háborus uszítókkal együtt futni, mikor kell iramot parancsolni a pacifistáknak, hogy kell kirohanni az utcai torlaszokra, hogy értette a mindenkori konjunktura-futást! S hogy vették Az Estet! Mint ma vennék a cukrot, ha volna. Ma a zsidókon kívül alig veszi valaki Az Estet, csak az, akinek annakidején beadták az esték, hogy az ő hirszolgálatuk a legfrissebb, legbiztosabb. Jó pár millió megy rá a deficitre, mielőtt Az Estnek végérvényesen beesteledik. Nem baj. Én kibirom.

Az Estnek hatalmas riválisa az *Új Nemzedék*. Mióta ez az új szellemben szerkesztett, harcos keresztény ujság megindult, a legtöbb ember ezt olvassa. Ezt és a Nemzeti Ujságot. A keresztény azért olvassa, mert boldog, hogy van végre néhány nagyszerű keresztény lapja, a zsidó pedig azért, mert tudja, hogy a Nemzedék is, a Nemzeti Ujság is a «kurzus lapja».

Mindakét laptól rettegnek a zsidók. Reszketve veszik a kezükbe a két lapot — kivált a Löw-Hollósy-ügy óta — hátha megint olyan lepleket rántanak le róluk, amelyek nélkül lehetlenné válnak. A Nemzedék «*Pardon*» rovatától meg egyenesen borsószik a zsidók háta. Vitriolos szarkazmusa nagyon a veséjükbe vág.

Még csak annyit árulok el, hogy én mindennap minden lapot végig olvasok a pincérek és a kávéházi vendégek szörnyű bosszuságára.

Sörmonopólium

Közgazdaságunk gyakorlati vezetői kórusban daruzsolják ismét stereotyp csábdalukat a szabadkereskedelem egyedül üdvözítő voltáról. Az ország gályájának felelős kormányosai nem dőlnek ugyan a hivatott merkantilizmus karjaiba, de sokatigézően elismerve «végcéllul» azt a bizonyos szabadságot, «a kereskedelem és ipar talpraállítását» tüzik ki közelebbi célul. Az országos nagy közvélemény egyet tüzött ki főcélul: közgazdaságunk keresztényesítését s ezt olyképp véli elintézhetőnek, mint valamely vár átvételét, ahol a régi védősereget felváltja az új megszállóhad.

Közgazdaságunknak, hájuktól minden vizözönökön is fölül uszkáló vezetőemberei önzetlenségükben tehát készek folytatni ott, ahol elhagyták. Ebben nem kételkedtünk, de már kifejtett és még behatóbban kifejtendő okokból nem kérhetünk ebből. A nagy közvélemény se higgye azonban, hogy közgazdaságunkban szó lehet egyszerű őrsgcseréről. Nemcsak országunk végzetés helyzete teszi szükségessé közgazdaságunknak egészen új tervek szerint való ujjaépítését, de korszakunknak a keresztény gondolattal párhuzamosan haladó humánus eszméi

Szándék

sem engedik, hogy a szociális kórok esiráitól mételyezett épületbe engedjük települni a nemzeti közérdek szolgálatára hivatottakat.

A sok nagy tervekkel való fogadkozásokat, nekigyürközéseket már megszoktuk. Nem is panaszkodunk a sikeres tények hiányán, amikor a célhoz mért, valóban életrevaló nagy kitervezéshez sem volt még szerencsénk. Azonban a sültgalamb beröpülésére sem várhatunk tovább.

A kormány tehát ne veszítsen tovább egy percet se és keltsen hatalmával életet ott, ahol arra képes.

Hogy ma egyebet ne érintsünk: megmaradt az országnak olyan sörnagyipari berendezése, amely alkalmas arra, hogy viszonyaink szanalásában az államnak értékes szolgálatára legyen.

Tudvalevő, hogy a szó szoros értelmében rengeteg volt évtizedek óta sörnagyiparunknak szinte garmadára gyűlő keresménye. Emellett rendes külföldi behozatalunk volt a saját áránk nagy szállítási és vámköltségekkel kivitt, ott kifőzött és újabb vám és szállítási költséggel visszahozott levéből!

Sörnagyiparunk a háboru előtt kb. $\frac{3}{4}$ millió métermázsa árpát főzött ki egy évben, kb. 2 és fél millió métermázsa sörárpát pedig kiengedett az országból ugyanakkor. Az állam nem törvényesített magának sörmonopóliumot, de sörnabobjaink a külföldi sörbehozatal távoltageására indítottak akciót, hogy maguknak biztosítsák az országon ezt a monopóliumot. Ugy tettek, mintha csupa ördögösség, és nem magasabbrendű élheteresség lett volna az, ami a külföldi gyárost a reá nézve fordított kedvezőségü feltételek mellett is sikeres versenyre képesítette itt nálunk. A dolog természete szerint pedig a mi gyárosainknak könnyedén kellett volna győzniök a versenyt még a külföldi fogyasztóterületeken is.

Az adott nyersanyag feldolgozása, a megfelelő arányu kivitel megteremtése sörgyárainknak fölös gonddal és fáradsággal járt. Az itt természetett nyersanyag külföldi vevőivel odakün versenyezve elérhető szép hasznot nem találták oly dusnak és főkép olyan

kényelmesnek, mint a hazai terület kartelles kiélését!

Az ország érdeke, hogy a kellő mértékü kiviteli tevékenységre serkentsük most az annyira hatalmas erőre csupán a — közegészségi és erkölcsi okokból a lehetőségig korlátozandó — belfogyasztás kihasználása révén jutott sörnagyiparunkat. Igaz, hogy nem csekély kiterjedésü sörárpatermesztő területeink szakadtak a demarkációs vonalon túlra, de maradt annyi termőföldünk, hogy nem leszünk szükében az anyagnak — és tessék a cukorgyárosok mintájára gondoskodni nyersanyagról, kik megteremtették és felvirágoztatták itt a cukorrépatermelést és egy kevéssé a hozzánk sört küldött volt külföldi sörgyárosok példáján is okulni.

Vegye kezébe a dolgot az állam, amikor *sörmonopólium* létesítésével nemcsak rengeteg fiskális haszonhoz juthat csupán az által, hogy a *belföldi* sörellátásról maga gondoskodik, hanem *kivitelre* utalva «szabad» törekvéseivel a sörnagyipart, egyben az előbbiekben jelzett irányban — valóban a köz javára — fejlesztheti a magyar sörfőző-ipart. A belföld számára csak az államnak szállithassanak a gyárak. Ennek a hatása a fogyasztókra nézve csak abban különbözne a söradó alapos emelésétől, hogy nem hárithatná a többletet — a tapasztalatok szerint még fokozott mértékben is — a közönségre az ipar. A mult szép emlékei közé kerülnének a *belföldön* szerzett mértéktelen hasznok, amelyekből felgyülemlt tókék annyira tehetössé teszik az illetőket arra, hogy felendithessék a *kivitelre* fokozottan termelő és ezen ágában liberálandó, sőt a lehetőség szerint támogatandó sörfőzőipart.

Szükség esetében pontos értékbecslés alapján állami kezelésbe is vehetők a gyárak. Konzervatív kormányzatu államokban kimutatható analógiákra reámutatnunk talán nem is szükséges.

Apostaghy M. János.

Szondolat

Kámforos Derma-kenőcs

a bőrt finomítja, a széplőt elhala-
ványítja. Ára 20 korona. Készíti
Sztraka „Csillag” gyógyszerháza
Budapesten, Rákóczi-ut 39., József-
körút sarkán. Postai szétküldés.

Bel- és külföldi illatszer,
pipere, háztartási, gazda-
sági és fényképészeti cik-
kek állandóan raktáron.

Postán is szállít utánvétellel:

RADÓ

„Madonna“
DROGÉRIA

Budapest, VII., Thököly-ut 7. szám.

LEGKITÜNÖBB MÁRKA!

ÉS TABLÁS FÉNYKEMÉNYTŐ.

GYÁRTJA:

MIRROR LABORATÓRIUM

Plaveczy gyógyszerész és Szabó

Budapest, VII. ker., Verseny-utca 10. sz.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

Most jelent meg! Dénes Gizella

MECSEKI CSEND

cimű novelláskönyve. • Ára 24 korona.
Az első sortól az utolsóig fogvatartja az olvasót.
Pompás fordulatok a női lélek világából. Kapható:
A KÖZPONTI SAJTÓVÁLLALAT könyv-
kereskedésében Budapest, IV., Duna-utca 6.
(Klotild-palotában, a Belvárosi kávéház mellett.)

BÉRAUTÓK

Címre
figyelni

nyitott, csukott, elegáns kocsik
külföldre, vidékre és a városban
bármely időben kaphatók a

Király Automobil R.-T.-nél

Budapest, VII., Király-utca 11.
TELEFON: József 124-01, 124-02, 124-03.

Poloska- és molyirtást

garanciával végez

FISCHER VACUUM R.-T.

VII., Dob-utca 90. (Saját ház.)
TELEFON: József 10-73 és
József 60-88.

Legújabb könyvek.

Szépirodalmi művek:

Diekens: Az elétkozott ember	K 38.-
Ebers: A növények	« 44.-
Glyn Elinor: Erdekházasság	« 49.50
Mathers: Jön a rozson át	« 55.-
Pekár: Lavina	« 23.-
Sienkiewicz: Keresztes lovagok I-II.	« 35.20
Tormay: A régi ház	« 44.-

Közérdekű művek:

Forgó: Behozatal és kivitel	K 36.-
Hefty: Adatok az ellenforradalom történetéhez	« 44.-
Kovácsics: Modern konyha	« 16.50
Morva: Motorok szerkezete és kezelése	« 33.-
Pauler: Bevezetés a filozófiába	« 38.-
Romain Rolland: Beethoven élete	« 27.50
Dr. Szunyogh Xav. O. S. B.: A keresztény magyarságért	« 33.-

Gazdasági művek:

Horváth: A szőlők és gyümölcsfélék téli eltartása	K 6.60
Molnár: Kiszgazda többtermelése	« 13.20

Kapható és megrendelhető:

A Központi Sajtóvállalat R.-T.

könyvkereskedésében

Budapest, IV., Duna-utca 6. szám

(Klotild-palotában, a Belvárosi kávéház mellett.)